
MINHAGIM AREN'T IN THE TORAH: SO WHY DO WE KEEP THEM?

R' Yair Lichtman

DECEMBER 6, 2022
CONGREGATION KINS

פרשת וישלח תשפ"ג

A TYPOLOGY OF MINHAG

MINHAG AS EVIDENCE OF PROPER HALAKHIC RULINGS

(1) PESACHIM 66A

אָמרוּ לוֹ: רַבִּי, שָׁכַח וְלֹא הֵבִיא סַפִּינ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, מַהוּ? אָמַר לָהֶן: הֲלָכָה זֹאת שְׂמַעְתִּי וְשָׁכַחְתִּי, אֲלֵא הִנֵּחַ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, אִם אֵין נְבִיאִים הֵן — בְּנֵי נְבִיאִים הֵן. חֲלַמְתָּר, מִי שֶׁפָּסְחוּ טָלָה — תּוֹחֲבוּ בְּצִמְרוֹ, מִי שֶׁפָּסְחוּ גָדִי — תּוֹחֲבוּ בֵּין קַרְנָיו. רָאָה מַעֲשֵׂה וְגִזְרֵי הֲלָכָה, וְאָמַר: כָּךְ מְקוּבְּלֵי מִפִּי שְׂמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן.

They said to Hillel: Our teacher, if one forgot and did not bring a knife on the eve of Shabbat and cannot slaughter his Paschal lamb, what is the law? He said to them: I once heard this *halakha* from my teachers but I have forgotten it. But leave it to the Jewish people; if they are not prophets to whom God has revealed His secrets, they are the sons of prophets.

The next day, on Shabbat that was the eve of Passover, one whose Paschal offering was a lamb took the knife and stuck it in its wool; and one whose Paschal offering was a goat, which does not have wool, stuck it between its horns. Hillel saw the incident and remembered the *halakha* that he had once learned and said: This is the tradition I received from the mouths of Shemaya and Avtalyon.

MINHAG AS A FUNCTION OF HALAKHIC RULING

(2) SHABBAT 130A

תָּנוּ רַבָּנָן: בְּמִקְוֵמוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָיוּ כּוֹרְתִין עֲצִים לַעֲשׂוֹת פְּחִמִין לַעֲשׂוֹת בְּרוֹזֵל בְּשַׁבָּת, בְּמִקְוֵמוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי הָיוּ אוֹכְלִין בְּשֵׁר עוֹף בְּחֵלֶב.

The Sages taught in a *baraita*: In the locale of Rabbi Eliezer, where they would follow his ruling, they would even cut down trees on Shabbat to prepare charcoal from it in order to fashion iron tools with which to circumcise a child on Shabbat. On a related note, the *baraita* relates: In the locale of Rabbi Yosei HaGelili they would eat poultry meat in milk.

MINHAGIM THAT GO BEYOND THE LAW

(3) PESACHIM 50A-B

מִתְּנִי מְקוֹם שֶׁנִּהְגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעֶרְבֵי פְסָחִים עַד תְּצוֹת — עוֹשִׂין. מְקוֹם שֶׁנִּהְגוּ שְׂלֵא לַעֲשׂוֹת — אֵין עוֹשִׂין. הַהוֹלָךְ מְמָקוֹם שֶׁעוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁאֵין עוֹשִׂין, אוֹ מְמָקוֹם שֶׁאֵין עוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁעוֹשִׂין — נוֹתְנִין עָלָיו חוּמְרֵי מְקוֹם שֶׁנִּצְטָא מִשָּׁם וְחוּמְרֵי מְקוֹם שֶׁהוֹלָךְ לְשָׁם. וְאֵל יִשְׁנָה אָדָם מִפְּנֵי הַמַּחְלוּקָת.

MISHNA: In a place where the people were accustomed to perform labor on Passover eve until midday, one may do so on that day. In a place where the people were accustomed not to perform labor,

one may not do so. If one travels from a place where people perform labor on Passover eve to a place where people do not perform labor, or from a place where people do not perform labor on Passover eve to a place where people perform labor, the Sages impose upon him the stringencies of both the place from which he left and the stringencies of the place to which he went. And a person may not deviate from the local custom, due to potential dispute.

WHY ARE NON-HALAKHIC MINHAGIM BINDING?

PERSONAL MINHAGIM

(4) NEDARIM 15A

וְהַתְּנִיחַ: דְּבָרִים הַמְּוֹתְרִין וְאַחֲרֵים נִהְגוּ בְּהֶן אִיסוּר — אִי אִתָּהּ רִשְׁאֵי לְהַתִּירָן בְּפִנְיָהֶם, שְׁנֹאֲמַר: "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ".

And it is taught in a *baraita*: With regard to matters that are permitted, but others are accustomed to observe a prohibition with regard to them, you may not permit these matters before those people, as it is stated: "He shall not profane his word" (Numbers 30:3).

LEGISLATED MINHAGIM

(5) RAMBAM MAMRIM 1:1-2

(א) בית דין הגדול שבירושלים הם עיקר תורה שבעל פה, והם עמוד ההוראה, ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל, ועליהם הבטיחה תורה, שנאמר "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה" (דברים י"ז:א), זו מצות עשה...

(ב) כל מי שאינו עושה בהוראתו, עובר בלא תעשה, שנאמר "לא תסור (מכל) [מן] הדבר" (דברים י"ז:א)...

אחד דברים שלמדו אותן מפי שמועה, והם תורה שבעל פה, ואחד דברים שלמדו אותן מפי דעתן באחת מן המידות שהתורה נדרשת בהן, ונראה בעיניהן שהדין בדבר זה כך הוא, ואחד דברים שעשו אותן סייג לתורה ולפי מה שהשעה צריכה, והם הגזירות והתקנות והמנהגות

(1) The Supreme Sanhedrin in Jerusalem are the essence of the Oral Law. They are the pillars of instruction from whom statutes and judgments issue forth for the entire Jewish people. Concerning them, the Torah promises Deuteronomy 17:11: "You shall do according to the laws which they shall instruct you...." This is a positive commandment...

(2) Any person who does not carry out their directives transgresses a negative commandment, as *Ibid.* continues: "Do not deviate from any of the statements they relate to you, neither right nor left."...

We are obligated to heed their words whether they: a) learned them from the Oral Tradition, i.e., the Oral Law, b) derived them on the basis of their own knowledge through one of the attributes of Biblical exegesis and it appeared to them that this is the correct interpretation of the matter, c) instituted the

matter as a safeguard for the Torah, as was necessary at a specific time. These are the decrees, edicts, and customs instituted by the Sages.

(6) DEVARIM 19:14

(יד) לא תסיג גבול רעה אשר גבלו ראשונים בנחלתה אשר תנחל בארץ אשר י"י אלהיך נתן לך לרשתה.

(14) You shall not remove your neighbor's boundary, which they have set of old times, in your inheritance which you shall inherit, in the land that Hashem your God gives you to possess it.

(7) TORAH TEMIMAH DEVARIM 19:14

אשר גבלו ראשונים – מכאן דמנהגא מילתא היא (שו"ת רב שרירא גאון).

That the early ones set – from here we learn that a *minhag* is a thing.

COMMUNAL MINHAGIM

(8) PESACHIM 50B

בני ביישן נהוג דלא הוּוּ אַזְלוּ מְצוֹר לְצִידוֹן בְּמַעְלֵי שַׁבָּתָא. אֲתוּ בְנֵיהוּ קַמֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן, אָמְרוּ לוֹ: אֲבָהֵינוּ אֶפְשָׁר לְהוּ, אֲנִן לֹא אֶפְשָׁר לָן. אָמַר לְהוּ: כְּבָר קִיבְלוּ אֲבוֹתֵיכֶם עֲלֵיהֶם, שְׁנַאֲמַר: "שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאַל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ".

The “sons of Bayshan” were accustomed not to travel from Tyre to market day in Sidon on Shabbat eve. Their children came before Rabbi Yoḥanan to request that he repeal this custom. They said to him: Due to their wealth, it was possible for our fathers to earn a living without traveling to the market on Friday; however, it is not possible for us to do so. He said to them: Your fathers already accepted this virtuous custom upon themselves, and it remains in effect for you, as it is stated: “My son, hear your father’s rebuke and do not abandon your mother’s teaching” (Proverbs 1:8).

(9) SHU”T RIVASH 399

תשובה: יכולין בני העיר לעשות ביניהם תקנות וגדרים והסכמות ולקנוס העובר עליהם מדין תורה... וכתב הרמב"ן ז"ל המשפט החרם שכן הדין בכל קבלת הרבים שחלה עליהם ועל זרעם כדאשכחן בקבלת התורה וכן במגילה או בצומות. ועוד שאפילו בדברים שלא קבלו עליהם בני העיר בהסכמה, אלא שנהגו כן מעצמם לעשות גדר וסייג לתורה אף הבנים חייבין לנהוג באותו גדר.

Answer: A members of a city are able to create among themselves *takanot*, *gedarim*, and agreements, and penalize those who violate them by Torah law... The Ramban, in Mishpat HaCherem, wrote that the same is true with regard to a communal acceptance, which is legally binding upon them and their children, **just as we find regarding the giving of the Torah**, and regarding [the recitation of] the Megillah and the fast days. Furthermore, even matters which were not expressly agreed upon by members of the city, but rather were practiced in order to create a fence for the Torah, even their children are bound to that same fence.

(10) NEFESH HARAV P. 235 (QUOTING R' MOSHE SOLOVEITCHIK)

ובענין המנהגים, ער"ן לנדרים (פא:): דהוא מטעם נדר מדרבנן, וכ"ה בשו"ע יו"ד (סי' רי"ד). אכן הג"ר משה סאלאווייציק, ז"ל, הסביר, שדעת הרמב"ם כנראה אינה כן, ודוקא במנהגי הצבור הוא שמחוייבים לנהוג על פיהם, ולא בכל מנהג טוב שנוהג היחיד בעצמו. דעיין רמב"ם סוף פ"א משחיטה הי"ג, דלא שייך מנהג בדבר שאינו מצוי. ובטעם דבר זה ביאר הגאון הנ"ל עפ"י דברי הרמב"ם בעצמו פ"ג מתשובה הי"א, דהפורש מדרכי הציבור, אע"פ שלא עבר עבירות, אלא נבדל מעדת ישראל...אין לו חלק לעוה"ב. הרי דדבר זה מהוה עבירה חמורה בפני"ע – מה שהוא פורש מדרכי הציבור [דהתורה ניתנה לכלל ישראל בתורת עם, ולא ניתנה לנו בתורת יחידים, אשר מה"ט אנו מברכים בנוסח ברה"י, אשר בחר בנו מכל העמים, ואח"כ, ונתן לנו את תורתו. כן הוסיף רבנו]. ומי שאינו נוהג במנהגי הציבור בדבר הניכר והבולט והנראה לעין, הרי"ז בבחינת פורש מדרכי הציבור, ולפיכך בדבר שאינו מצוי, אפילו לא ינהוג כמנהג הציבור, אין בזה משום פורש מדרכי הציבור. ומה שאמרו בגמרא שהמנהג כנדר, כונתם היתה לומר, שכמו שאין בנדר משום בל תוסיף, כמו"כ במנהגים ליכא איסורא, אבל חיובא לנהוג במנהגים ליתא (לדעת הרמב"ם) אלא דוקא במנהגי הצבור.

PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES ON MINHAG

(11) TOSFOT MENACHOT 20B

ומנהג אבותינו תורה היא

The practice of our forefathers is considered Torah

(12) R' CHAIM PALAGI, MASA CHAYIM, MINHAGIM 213

אין לשנות שום מנהג מהמנהגים הקבועים... וזאת תורת האדם השלם, לאחוזו במעשה האבות ולא יטה ימין ושמאל. דאם יבוא לסמוך כל אחד על פי הכרעתו ושיקול דעתו, ולתקן כפי אשר יכשר בעיניו, ולא יחוש למי שקדמוהו – היום יתבטל מנהג אחד, ולמחר שתיים, וכן למחרתו, וממילא כל המנהגים יעדרון ותהיה תורה חדשה בכל דור ודור.

One should not change any practice among the fixed *minhagim*... This is the law of a complete person, to grab the practices of the forefathers and not deviate, left or right. For if each person will come to rely on their own decision and analysis, and to “correct” matters according to what makes sense in their eyes, and not be concerned about their predecessors – today one practice will be abolished, tomorrow two, and so too the day after that, and it will inevitably follow that all *minhagim* will be lost and there will be a new Torah in each generation.

(13) JOSEPH KALIR, “THE MINHAG,” TRADITION 7:2 (1965) PP. 89-95

The source of a *minhag*, properly viewed and understood, is itself divine. While direct prophecy operated only in individual personalities, the teachings of the sages are to be considered as a prophetic divine revelation manifesting itself within the collective body of the *Sanhedrin*. Similarly, the totality of Israel is viewed by tradition as an abode of the *Shekhinah*. The *minhagim* are the expression of this sublime spirituality of Israel. Thus, proper religious customs reflect the enduring vitality and eternal freshness of the religious impulse, the unbroken creativity of our people, and its continued prophetic strength.²

A *minhag* is not always the direct result of legal regulations. In the *minhag* the power of religious intuition operates as an autonomous self-legislation. While the direct divine spirit which inspired the prophets may have been lost, the native talent of the people has not died and asserts itself in the *minhag*. The older a *minhag* and the closer in time to genuine prophecy, the more significant it is as a sign of this same religious genius.